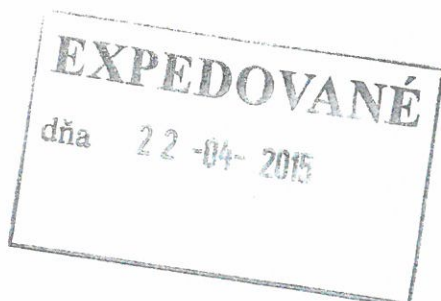

Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s.
Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29
zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I
oddiel: Sa, vložka č.: 3080/B

FO-5-1-01

Vážený pán

JUDr. Ivo Nesrovnal LL.M. – primátor
Hlavné mesto SR Bratislava
Primaciálne nám. č. 1
814 99 Bratislava

26/10/sekr./2015

20. 04. 2015

Vážený pán primátor,

v súvislosti s uznesením zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy č. 85/2015 zo dňa 09. 04. 2015, ktorým bol generálny riaditeľ BVS, a.s., požiadaný o predloženie analýzy k stavu podzemných vôd v katastrálnom území Vrakuňa, si dovoľujeme uviesť niekoľko základných faktov.

V predmetnom katastrálnom území Vrakuňa, prípadne Podunajské Biskupice je situovaný tzv „II. vodárenský zdroj Podunajské Biskupice“ s projektovanou kapacitou 1200 l/s, ktorý bol odstavený z prevádzky v roku 1972 (iba 6 rokov po uvedení do prevádzky), kedy bol kontaminovaný masívnym ropným znečistením z rafinérie Slovnaft. Od roku 1973 je za účelom zamedzenia šírenia ropných látok ďalej do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov prevádzkovaná hydraulická clona, ktorá nepretržite odčerpáva z podložia cca 1000 l/s znečistenej podzemnej vody. Zároveň je Slovnaft povinný realizovať rozsiahle monitorovanie kvality podzemných vôd v celom území kontaminácie z roku 1972 (cca 70 km²). V rámci tohto monitoringu bola po napustení Vodného diela Gabčíkovo identifikovaná nová hrozba kontaminácie CHVO Žitný ostrov – Skládka chemického odpadu z Chemických závodov Juraja Dimitrova (Istrochem).

So súhlasom vtedajších štátnych orgánov tu v rokoch 1966 až 1979 na plochu 46 500 m² do bývalého koryta Malého Dunaja vyviezli v oceleových sudoch zhruba 90 000 m³ toxických odpadov z chemickej výroby CHZJD. Po spustení prevádzky Vodného diela Gabčíkovo v októbri 1992 prišlo na území Žitného ostrova k zdvihnutiu hladiny podzemnej vody o niekoľko metrov a v oblasti skládky prišlo k prieniku podzemnej vody do telesa skládky. Od tohto momentu nastalo vyplavovanie znečisťujúcich látok do podložia a šírenie kontaminácie do vnútrozemia CHVO.

V priestore skládky prebehlo niekoľko hydrogeologických prieskumov rozdielnej podrobnosti:

- **1995 „Vrakuňa – skládka CHZJD – geofyzikálny prieskum“** (Geocomplex a.s Bratislava)
- **1997 „ Bratislava Vrakuňa ČS PHM – ižiniersko geologický prieskum“** (GEOS a.s.)
- **2000 „Zhodnotenie súčasného stavu územia bývalej skládky chemických odpadovna Vrakuňskej ceste – súhrn poznatkov „** (SKOV s.r.o.)

- 2001 „Kvalita podzemných vôd na území MČ Ružinov“ (SKOV s.r.o.)
- 2007 „ŽSR Bratislava – železničné zapojenie letiska M.R.Štefánika – geologický prieskum životného prostredia“ (Vodné zdroje Slovakia s.r.o.)

Všetky prieskumy konštatovali kontamináciu podložia a podzemnej vody škodlivými a toxickými chemickými látkami a v súčasnosti je skládka evidovaná MŽP ako potvrdená environmentálna záťaž č. SK/EZ/B2/136.

Z analýz, ktoré realizuje v území Slovnaft, je podrobne zdokumentované šírenie dvoch látok, a to **chlóreténu a tetrachlóreténu**, ktoré dokumentujú prienik kontaminantov do vzdialenosti 6 – 7 km do územia CHVO. V mieste skládky bola nameraná koncentrácia každého z nich v hodnote **40 µg/l**, vo vzdialenosti 6 km od skládky **5 µg/l** (limit pre pitné vody v zmysle nariadenia vlády č. 354/2006 Z.z. je **0,5 µg/l** pre chlóretén a **2 µg/l** pre tetrachlóretén).

V karte bezpečnostných údajov, čo je povinná dokumentácia, ktorá musí byť v súčasnosti vypracovaná pre každú chemickú látku na trhu, sa napríklad o Tetrachlóreténe dočítame nasledovnú charakteristiku:

„Jedovatý pre vodné organizmy, spôsobuje dlhodobé nepriaznivé účinky vo vodnej zložke životného prostredia V prípade prieniku do vodných zdrojov alebo do kanalizácie upovedomiť príslušné úrady. Nepripustiť prienik do kanalizácie, povrchových a podzemných vôd, a to ani v malých množstvách. Intenzívne ohrozuje vodné zdroje. Ohrozenie pitnej vody už v prípade úniku nepatrného množstva do podložia! Látka je karcinogénna, mutagénna a reprodukčne toxická“.

Chlóretén má charakteristiky prakticky identické, je to látka **karcinogénna, mutagénna a teratogénna** (poškodzuje plod).

- V súčasnosti v oblasti skládky prebieha na objednávku MŽP SR od roku 2014 nový podrobný hydrogeologický prieskum, ktorý realizuje firma Dekonta, s ktorou BVS a.s. spolupracuje. Prieskum sa nachádza v záverečnej fáze, boli odvrátené nové prieskumné vrtty, odobraté vzorky odpadov aj podzemných vôd a v termíne do konca apríla by mali byť k dispozícii výsledky analýz. Nakoľko sú práce platené z fondov EU, výsledky budú verejne dostupné.

Vzhľadom na výrobný program CHZJD v relevantnom období – **výbušniny** (Dynamit, Ekrazit, Titanit, Astralit), **priemyselné trhaviny** (Nitroglycerín), **umelé hnojivá**, **Superfosfát**, **kyselina sírová**, **kyselina dusičná**, **kyselina chlór-sulfátová**, **polypropénové vlákna**, **viskózový hodváb**, **gumárenské chemikálie a PESTICIDY** ! (mnoho rokov zakázané DDT, Lindan, Atrazín, Burex, Animex, Metation), sa očakáva, že analýzy potvrdia prítomnosť viacerých ďalších vysokotoxických látok v podloží a podzemnej vode.

V zmysle legislatívy SR je povinnou súčasťou záverečnej správy hydrogeologického prieskumu potvrdenej environmentálnej záťaže vypracovanie **analýzy rizík** v zmysle § 39 ods.3 písm. c) Zákona č. 364/2004 Z.z. (Zákon o vodách) ako aj § 16 ods.5 Zákona č. 569/2007 Z.z. (Geologický zákon). **Analýza rizika** (AR) musí dať odpovede na otázky špecifikované v metodickom pokyne č. 1/2012-7 z 27.januára 2012 na vypracovanie AR znečisteného územia, vydanom MŽP SR.

Z AR musí byť jasné, ako budú ohrozovať transportované znečisťujúce látky z územia skládky podzemné vody, pri minimálnych, stredných ale aj extrémnych povodňových situáciách.

Výsledkom AR musia byť kvantifikácie prienikov z hľadiska množstva a času kontaminujúcich látok do povrchových tokov, studní vodárenských zdrojov a rozšírenie kontaminujúcich látok v geologickom prostredí v priestore a čase. Na základe týchto údajov AR zhodnotí environmentálne aj zdravotné riziká a mala by navrhnúť vhodný spôsob sanácie skládky.

BVS, a.s. realizuje rozsiahle režimové sledovanie na prevádzkovaných vodárenských zdrojoch (VZ) a v ich ochranných pásmach, často nad rámec požadovaný legislatívou. Režimové sledovanie zahŕňa kvantitatívne aj kvalitatívne parametre podzemných vôd v území. Najbližšie, skládkou potenciálne ohrozené VZ sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 16 km (VZ Kalinkovo) a cca 19 km (VZ Šamorín). V prípade identifikácie konkrétnych ohrození VZ z rôznych plánovaných investičných akcií, napr. výstavba golfového ihriska v ochrannom pásme VZ ROL (územný plán Bratislavy), otvorenie VZ Sihoť verejnosti (cyklotrasa), výstavba 350 rodinných domov v ochrannom pásme VZ Šamorín (realizuje sa), objednáva BVS, a.s. vypracovanie hydrogeologických posudkov vplyvu na vodárenský zdroj. Finančné náklady na posudok sa pohybujú v sume cca 40 – 50 tis. €.

Napriek tomu, že BVS, a.s. nepovažuje, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, za zmysluplné a efektívne začať realizovať vlastnú analýzu stavu podzemných vôd v kat. území Vrakuňa, rozhodla sa vyhovieť žiadosti zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy a objednať analýzu vzoriek podzemnej vody z pozorovacích vrtov, ktoré má k relevantnom území vo vlastníctve a to v areáli ÚČOV Vrakuňa a v areáli neprevádzkovaného vodárenského zdroja v Podunajských Biskupiciach. Zároveň realizujeme odber vzoriek a analýzu v rozsahu možného znečistenia zo skládky aj v ochranných pásmach vodárenských zdrojov Kalinkovo a Šamorín.

Keďže BVS, a.s. nemá potrebné laboratórne vybavenie, aby mohla vykonať všetky potrebné chemické rozbory vo vlastnej réžii, bude potrebné realizovať obstarávanie a objednanie analýz aj s odbermi v teréne externou firmou (cena 1 analýzy v potrebnom rozsahu je cca 2 000 €). Upozorňujeme, že aj vzhľadom k tejto skutočnosti, aj vzhľadom na rozsah špecifických parametrov chem. rozborov, nie je možné očakávať výsledky v termíne do 30.4.2015. Po doručení výsledkov analýz vzoriek budeme mestské zastupiteľstvo bezodkladne informovať o zistených skutočnostiach.

V tomto momente je najdôležitejšie vyvinúť dôrazné aktivity z pozície Hl. mesta SR Bratislavy, v súčinnosti s MÚ Vrakuňa a BVS, a.s., smerované na MŽP SR, s cieľom začať sanáciu skládky čo najrýchlejšie a čo najúčinnnejšie. Hlavnou prekážkou v procese začatia sanácie je v súčasnosti skutočnosť, že doposiaľ neprebehlo určenie tzv. povinnej osoby vo veci skládky CHZJD, ktorá bude znášať všetky povinnosti a náklady, spojené s likvidáciou skládky. Do úvahy pripadajú tri právne subjekty:

- **Istrochem**, ako nástupca CHZJD, vlastníkom je od roku 2002 **Agrofert Holding**, hovorca ktorého pre TASR prehlásil: „ V roku 1983 požiadal Obvodný NV Bratislava II o prevod lokality skládky ako národného majetku z vlastníctva CHZJD do svojej správy a užívania. Tento prevod bol zrealizovaný a ukončený do roku 1989. „
- **Hlavné mesto SR Bratislava**, ako vlastník pozemkov nad skládkou (LV č. 1095 – v prílohe)

- **MŽP SR**, hovorca ktorého pre TASR prehlásil: „V prípade, že ponesieme za odstránenie skládky zodpovednosť, budeme sa uchádzať o financie na jej likvidáciu z Operačného programu Kvalita životného prostredia.“

V prípade akýchkoľvek ďalších otázok sme k dispozícii a pripravení odpovedať na ďalšie otázky.

S pozdravom

Príloha: 1 x LV

Ing. Stanislav Beňo
generálny riaditeľ

